

Ohppiide ja ovddasteddjiide

Áigi boahkuvvot bárkodávdda, daskovigi ja ruksesboahkuid vuostá (MMR-boahkuheapmi)

Našunála mánáidboahkuhanprográmmas fálljuvvojit oahppit 6. luohkás (11–12 jagi) ođasmahttindosa boahkuheamis mii lea virusdávddaid bárkodávdda, daskovigi ja ruksesboahkuid vuostá (MMR-boahkuheapmi). Vuosttaš dosa addo dábálepmosit go mánná lea 15 mánu. Bisuhan dihte buori suodjaleami fálllo dál ođasmahttindosa.

Dávddaid birra

Bárkodávda | lea dat duođaleamos ja eanemus njoammu mánáiddávda. Go buohccá dávddain de leat vuos nuorvodávdamearkkat ja alla feber, dasto ihtaluvvá. Bárkodávddain šaddet dávjá váttisvuodát nu mo geahpesvuolši, bronkihtta ja gaskabealljevuolši. Duođalaš váikkuhusat nu mo vuoiŋŋašvuolši (encefalitt), bastevaš vuoiŋŋašvihki ja jápmin dáhpáhuvvá maiddá sin gaskkas geat eai leat boahkuvvon min osiin máilmmis.

Daskovihki addá febera ja ahte nierračolgaráksá bohtana. Dábáleamos váddu lea daskovihkevuoiŋŋaščuozzavuolši (meningitt), mii dábálepmosit nohká bastevaš vigiid haga. Duođaleabbo váddu lea ahte sáhhtá šaddat bealjeheapmin agibeaivái. Jus gánnat oččohallet daskovihká i manŋá rávásmanagi, sáhhtá virus fallehit vuolle váimmuid ja dagahit ahte šattolašvuolta hedjona.

Ruksesboahkut lea láivves dávda mainna šaddá feber ja ihtaluvvá. Jus áhpehis nisu geas ii leat immunitahtta dávdii oččohallá ruksesboahkuide sáhhtá dávda vahágahttit ogi duođalaččat. Riska ahte šaddet liittut lea badjel 80 % jus buohccá dávddain vuosttaš áiggi áhpehisdilis. Go boahkuha mánáid de hehtte njoammudit áhpehis nissoniid.

Boahkuheami birra

Boahkuheapmi mii geavahuvvo lea MMR Vaxpro, ja das lea ealli, goariduvvon virus. Dáhpáhuvvá ahte boahkobáiki bávččaga, ruvsoda ja bohtana muhttin áiggi manŋá boahkuheami. Ovtta gitta guokte vahkku manŋá boahkuheami sáhhtet muhttin mánat oazžut geahppa dávdamearkkaid daid dávddain maid vuostá boahkuheapmi suodjala, muhto lea eahpedábálaš ahte dát dáhpáhuvvá singuin geat leat ovdal jo ožžon ovtta dosa. Feber ja ihtaluvvan lea dábáleamos. Gávnnet eanet dieđuid Priorix sisdoalu ja vejolaš liigeváikkuhusaid birra Stáhta dálkkasdoaimmahaga neahttasiidduin www.legemiddelsok.no (Girjedárogillii)

Muitte addit dieđuid dearvvašvuodabuohccidivššárii

Atte dieđu jus mánás lea immunaváili dahje geavaha dálkasiid mat váikkuhit immunasuodjalussii. Muital maiddá jus mánás leat allergijat dahje jus sus ovdal lea leamaš allergijalaš reakšuvdna dálkasiidda dahje boahkuide. Jus mánná oazžu allergijaboahkuheami (hyposensibiliserema) dahje lea ožžon eará lágan boahkuid manimuš 4 vahkku, atte dieđu dearvvašvuodabuohccidivššárii. Eanet dieđut leat gávdnamis neahttasiidduis: <https://www.fhi.no/om-bvp>